

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Egy évre: Magyaróra 3 korona
 Fél évre: Magyaróra 1 80
 Hártné: Magyaróra 5
 Hártné: Magyaróra 80

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 Gáspár József.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A szabadelvűpárt tagjait
f. hó 24-én vasárnap d. e.
fél 11 órakor a Bika szál-
loda disztermében tartan-
dó közgyűlésre tisztelettel
meghívja az
Elnökség.

Feloszlatás?

— jan. 23.

Prívol ügy az obstrukcióra, így nevezte Tisza István gróf miniszterelnök Rakovszky István képviselő fellépését . . .

Valóban mi sem világítja meg élesebben a parlamenti helyzetet, mint az az ellentét, mely abban áll, hogy a választási reform tárgyában a miniszterelnök elnöklete alatt bizottság ülésezett és hogy az obstrukció új franktizőrök csatlakozása által erősítést kapott.

A miniszterelnök biztosítása szerint a választási reformról szóló javaslatot még oly időben szándékozik a kormány betérjeszteui, hogy az új választások már a megreformált törvény szerint történének és az obstrukció mindent elkövet, hogy a vonatkozó javaslat tárgyalásának időpontja el se következhesse.

Rakovszky István képviselő az osztrák delegációban elhangzott fejtegetésekre hivatkozott, mintha ezek a fejtegetések érinthetnék a magyar közjogot, mintha e fejtegetéseket a magyar miniszterelnök egyáltalán már meg nem cáfolta volna.

Rakovszky szerint csupa kétértelműségek azok, melyek az 1867. évi kiegyezésre vonatkozólag fenn forognak és ő addig nem akarja a fegyvert letenni, míg ezeket a kétértelműségeket ki nem irtották, míg az 1867. kiegyezés világos magyarázatát új törvényben nem foglalták. Mégis csak furcsa, hogy éppen az az ember, akinek magatartása az egész obstrukció körül csakis kétértelműségekből volt összeállítva, aki folyton folyvást leshelyről szedte érveit, mindig suttymban settenkedett, most egyszerre oly viharosan

követeli minden kétértelműség, per-se minden általa vélt kétértelműség kiirtását.

Tisza István gróf fején találta a szeget, midőn a t. képviselő ur ezen eljárását csak az obstrukcióra való frívol ürügynek mondta.

Kitűnik ugyanis, hogy a parlamenti helyzet mindrosszabb lesz, hogy az obstrukció minden tehetséges kivezető utat eltorlaszolni iparkodik és hogy az a célzás, melyet Tisza gróf a bizottságban tett, hogy t. i. a választási reformot idejekorán tárgyalni fogják, hacsak rendkívüli okokból *előbb fel nem kell osztlatni a képviselőházat* — az egyetlen irányt mutatja, melyben parlamentarizmusunk orvoslását még meg lehet találni.

— jan. 23.

A képviselőház mentelmi bizottsága tegnap délelőtt fél 10 órakor ülést tartott Lengyel Zoltán képviselő ügyében kinek esetét a ház január 21-én tartott ülésében utasította a mentelmi bizottság elé.

Az ülésen jelen voltak: Szivák Imre elnök, Maróthy László előadó, Angyal József, Barcsay Domokos, Bogyai Máté, Klobusiczky János, Kubinyi Géza, Kabos Ferenc, Olay Lajos, Radovanovich Gy., Szatimári Mór, Tormay Károly, Zichy Aladár gróf bizottsági tagok.

Lengyel Zoltán nem jelent meg. A tárgyalás az elnöki átirat felolvasásával kezdődött és előadó az ügyet ismertetvén indítványozza, hogy a bizottság a háznak azon javaslatot tegye, hogy a 255. §. alapján Lengyel Zoltán azért, mert az 1904. január 21-iki ülésen az elnöknek nem engedelmesskedett, jegyzőkönyvi megrovásban részesíttessék, a mi a hivatalos lapban és Lengyel Zoltán választókerületében falragaszok útján közzéteendő. A megindult vitában részt vettek Maróthy László, Zichy Aladár, Olay Lajos, Szatimári Mór, Radovanovich György, Kabos Ferenc, Angyal József, Kubinyi Géza és Tormay Károly.

Zichy Aladár gróf kivételével, a ki az esetben semmit sem lát olyat, a mi intézkedést igényelne, a bizottság többi tagjai mind kívántak megtorlást. Kubinyi Géza tíz napi kizárást, Olay Lajos ünnepies megkövetést javasolt.

A vita berekesztése után a bizottság túlnyomó többsége az előadó indítványához járult és így határozatképen azt mondták ki.

A bizottsági jelentés hitelesítésével elnök és jegyző bizatván meg, az ülés 11 órakor berekesztetett.

Kisebbségi vélemény a bizottság előtt nem jelentetett be.

A képviselőház naplóbiráló bizottsága tegnap délelőtt 10 órakor tartott ülésében elnökké Molecz Danit, jegyzővé Szombathy Györgyöt választotta meg.

A képviselőház gazdasági bizottsága tegnap délelőtt fél 10 órakor egybe hívott ülését közbejött akadályok miatt január hó 26-ik napjának délelőtt fél 10 órájára halasztotta el.

A városi színház.

Három közlemény.

II.

A város a színházi pályázat kiírását ügyeskedéssel elérhető megtakarításra fekteti.

Ez az alap a futó homoknál is gyengébb és bizonytalanabb.

Ha így okoskodunk, akkor ne kerüljünk a forró kását: mondjuk ki nyíltan, hogy a színház ma nem közművelődési intézet, nem az izlés, a nemzeti tölemelkedés oltára többé, hanem közönséges üzlet, az olesó, divatos portékák bazára. És üssük meg a dobót: ki ad többet ért?

Igaz, hogy ha ezt megtesszük, helyre nem hozható hibát követünk el. De legalább nyíltan tesszük és nem csóditjuk ide a jóhiszemű, s eszményi törekvésű igazgatókat, akik azt képzelik, hogy Debrecen város hatósága még nem felejtette el a debreceni színház nagy multját és még ma is arról álmodik, hogyan lehetne a kereskedelmi vállalatot újra a közművelődés nélkülözhetetlen templomává avatni?

Mivel azonban azt a szándékot, hogy az anyagi haszon kedvéért minden pótolhatatlan erkölcsi tőkét feláldozunk, senkiről ebbe a városban fel nem teszem — egyszerűn tévedésnek minősítem a városi tanács elé terjesztett pályázati tervezetet és most a tizenkettedik órában nyilvánosan felhívom a városi tanácsot, ne vegye figyelembe a javaslatot, hanem egészen új alapon írja ki a színházra a pályázatot.

Mindenek előtt az legyen az elv, hogy az igazgatót kötelezni kell arra, hogy első sorban a művészi célokat szolgálja. Ebben segíteni kell őt; 1.) anyagi támogatással, és 2.) teljes szabadsággal. Eannél fogva nem szabad a szerződésben

oly aprólékos, belső művezetési kérdésekre kiterjedő kikötéseket tenni, melyek a legkitünőbb igazgatóra nézve is eleve lehetetlenné teszik a művészi törekvések érvényesítését.

Ha pénzzel segítjük a színigazgatót, tegyük ezt őszintén és megkövetelve a művészi irányt, ne kössük meg az igazgató kezét-lábát és ne verjük bilincsbe szellemét. Az meg éppen csunya dolog, hogy a neki megajánlott pénzt különféle címeken visszakuporgassuk tőle.

Színkört akarunk építeni, hogy a színészet Debrecenben állandó legyen? Mily vakmerő meggondolatlanság! Hiszen előbb vissza kell térnünk a hagyományokhoz, színészetünket a művészet, történelmi szellem, nemzeti műveltség idegen salaktól megtisztult irány apostolává kell újra tennünk. Majd azután, ha így megerősítettük, eredeti hivatásának visszaadtuk, lehet szó arról, hogy állandó otthon is adjunk neki.

De nem folytatom az elméleti okoskodást. Hiszen mindenki egyet ért abban, hogy a debreceni színház ma nem tölti be hivatását és hogy nélkülözhetlen szükség van arra, hogy a színház kulturális, hatással működő irodalmi és művészeti intézmény legyen. Térjünk tehát át a feladat gyakorlati megvalósíthatásának módozataira.

1.) A színházat legalább 6, de esetleg 9, vagy 12 évre kell kiadni.

2.) Ennek fejében kell mondani, hogy a városi segítség teljes összegét az igazgató kizárólag művészeti igények kielégítésére köteles fordítani.

3.) A társulat szervezésénél sürgősen el kell törölni a szerepkör rendszert. Lehetlen jó társulatot szervezni, ha az igazgató arra kénytelen ügyelni, hogy a nem szakértő színházi bizottság szemét azzal bekösse, hogy minden szerepkörre van szerződötött tagja. Nem nevetséges, hogy teszem tavaly is, az idén is bejelentett és elfogadott alt énekesnő alt hangja egyáltalán nincs? Meg az, hogy tavaly tenorista szerepelt siheder színész gyanánt? Az igazgatónak szabad kezét kell adni, hogy saját tetszése és ízlése szerint szervezze társulatát.

4.) Hasonlóképpen a műsor megállapítása és egy hónapra terjedő előzetes bemutatása sem komoly dolog. Míg a színházi bizottság nem tart minden pénteken ülést, addig ez a mostani játék csak kigunyolása a befolyásnak és ellenőrzésnek. Különbösen is nem a részletkérdésekre kell gondot fordítani, hanem a vezető szellemre, az előre megállapítható művészeti irányra és elvekre.

5.) Ma 7—8 színház 50—60 új darabját mohót eladni, a színészt rabigába fogni, az összjáték művészi egyenletes kidolgozása helyeit a buta jelzőkkel magasztalt lábprimadonnák előtérbe tolására építeni a sikert: ez a divat. De így a színész sohasem izmosodhatik művészé, a színészkedés csak komédia.

6.) Tessék tehát az igazgatótól nagy koncepciót, művészeti előrajzot, világos munkatervet követelni és ennek megtartását követelni. De ne avatkozzunk bele a legkisebb pitykegomb felvarrásába is. Hiszen látjuk, hogy e nagyképű belekotnyeleskedés mellett milyen eszesen siklott le a debreceni színészet a legaljasabb idegesiklandozási komédia lejtőjén egészen a fertőig.

7.) A színházi bizottság tavaly 9 elsőrendű tagot kifogásolt név szerint. Kimondta, hogy ezeket az igazgató vissza nem hozhatja. Ő pedig szépen vissza hozta csaknem valamennyit s egyrészt az idén elsőrendű szerepeket játszik. A bizottság pedig megvakult és megnémult. Hát mire való az ilyen móka? Helyesebb, ha személyi megkülönböztetések mellőzésével mindig az általános értéket vizsgálja a bizottság és e szerint ítél. De ebben aztán a mértéke magas legyen!

Mindezekből pedig az következik, hogy a színházat hosszabb időre kell egy igazgatóra bízni s ennek fejében fokozottabb, nagyobb művészi követelményeket kell vele szemben megállapítani.

A mi az állandósítást illeti, először a művészetet kell állandósítani. Erre szükséges jól szervezett társulat, nem sűrűn változó, művészileg összetanult tagokkal. Szükséges továbbá, hogy a város kikösse: 1.) operák, 2.) népszínművek, 3.) eredeti színművek, történelmi, magyar tárgyú darabok, 4.) magyar és világirodalmi remekművek állandó, rendszeres előadását. Ez az állandósítás kell itt és ez valóban égetően szükséges is.

De engedelmet kérek árlejtési hirdetményt tenni közzé: ez nem méltó a városhoz; ez végkép megöli a debreceni színészetet. Ki vállalkozik legolcsóbban a színház bérletére? No ez gyönyörű közművelődési politika!

E helyett bizony azt kell kutatni, hogyan lehetne a színházat műintézet némesíteni.

Irtani a léhaságot, az idegen gyomot tüzze-vassal, mindenáron: ez a város feladata. Hisz az már borzasztó, hogy a színházi közönségünk mennyire elromlott, eltompult ízlésű. A két nyári állomás, Nyiregyháza és M.-Sziget ízlése sokkal finomabb, tisztább, művészibb. Nálunk sikert arató féreművek, cudarságok ott megbuknak. Viszont ott az az ünnepi est, ami nálunk üres házat jelent: a régi jó, nemes irányu, szép zenéjű, költői értékű alkotások.

Hát az-e vajjon a város rendeltetése, hogy ezeket az állapotokat helyeslje, meggyökeresítse? Nem, nem! Az elszedített tömeg még visszatéríthető a jó útra. De ehhez első sorban az kell, hogy az illetékes hatóság lelkesodaadással teljesítse kötelességét.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónk telefon jelentése. —

Budapest, jan. 22.

A képviselőház mai ülésére már korán megteltek a karzatok. A skandalumnak még mindig van vonzó ereje s a Lengyel Zoltán tegnapi föllépése, mára sok skandalumot ígér. Az ülés elején csakugyan akad is egy kis csetepaté, de nem olyan nagy arányu vihar, mint ahogy sokan várták. A mentelmi bizottság jelentése még nincs a Ház előtt, mikor az ülést megnyitják, de délfele már azt beszélik a folyosókon, hogy a mentelmi bizottság Lengyel Zoltánt megróvásra ítélte s egyuttal azt határozta, hogy Lengyel renitens viselkedése kerületében plakátokon adassék tudtára a választóknak.

A mentelmi bizottság ülése miatt, Percel Dezső elnök, csak tizenegy óra felé nyitja meg az ülést. Fölolvassák a jegyzőkönyvet, melyhez elsőnek Ugron Gábor szól.

Jegyzőkönyvi válasz.

Ugron Gábor: Kifogásolja a jegyzőkönyv hitelesítését, mert az a határozat, melyet tegnap hozott a Ház és a mely szerint Lengyel Zoltán a mentelmi bizottság elé utasítatik, nem volt szabályszerű. A tegnapi ülésen az elnök több rendbeli szabálytalanságot követett el. Indítványozza, hogy a jegyzőkönyvből töröljék a tegnapi határozatra vonatkozó részt. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Lovász Márton: Egy precedensre hivatkozik. A Tisza-kormány bemutatkozásánál történt a mostanihoz hasonló eset. Akkor is olyan zaj volt, hogy nem lehetett hallani a föltett kérdést. Akkor a Ház másnap a jegyzőkönyvnek arra a határozatra vonatkozó részét törölte és újból szavazott.

Baross Jusztin: Nincs ok arra, hogy a Ház ne hitelesítse a jegyzőkönyvet. Az elnök helyesen és szabályszerűen tette föl a kérdést. — A szavazás is rendben folyt.

Tisza István gróf: Lovász Márton precedense nem talál a most szóban forgó esetre. Tegnap egy zajongó embernek a megrendszabályozásáról volt szó, ami természetesen nem történhetett meg siri csöndben. (Helyeslés jobbfelől.) Az elnök eljárása teljesen korrekt volt. Kéri a jegyzőkönyv elfogadását.

Kubik Béla: A házszabályokhoz szól szerinte négyen szólhatnak a tetszés szerinti számban. Lengyel Zoltánt védelmezi s azt mondja, hogy Lengyel csak a házszabályok pontos végrehajtását követelte. Eljárását csak olyan házelnök kifogásolhatja, mint amilyen Percel Dezső. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Elnök: Ezért az apostrofálásért rendre utasítja Kubikot.

Kubik Béla: Neki mindegy, hogy rendre utasítja e őt Percel. (Nagy zaj) Neki megvan róla a véleménye.)

A jegyzőkönyvhöz senki sem szól hozzá. Ennélfogva az elnök fölteszi a kérdést, vajjon a Ház elfogadja e változatlanul a jegyzőkönyvet.

A Ház a jegyzőkönyvet elfogadja.

Napirend előtt.

Elnök: Visontai Soma, napirend előtt kér szót.

Visontai Soma: A Tisza István gróf miniszterelnök által, a gyülekezési jog tárgyában kiadott rendelet tárgyában kíván fölszólalni. Mindenekelőtt a tisztvi-

selők korteskedéséről beszélt, majd kifogásolta, hogy a gyülekezési jogra vonatkozó kormányrendelet nem jelent meg nyilvánosan. A gyülekezési jog nem függ a miniszterelnök jóakaratóból, mert ez a jog abszolút jog. A népgyűlések nincsenek engedélyhez kötve. Az összes rendeletek csak bejelentéshez kötik a gyűlések megtartását. A miniszterelnök új rendelete, kivételes állapotot létesít, a törvényhozás hozzájárulása nélkül.

A mentelmi bizottság jelentése.

Maróthy László a mentelmi bizottság elnöke: Előadja a Lengyel Zoltán tegnapi dolgait. Előadása közben nagy zaj kerekedik a baloldalon, de az előadó nyugodtan folytatva közli a Házzal, hogy Lengyelt megróvársra s ez ítélet plakátzására ítélték.

Elnök: A mentelmi bizottság határozata felett vitának nincs helye. Egyszerű szavazás dönt. Fölteszi a kérdést. (Zaj a baloldalon) A kérdés föltevése után 20 képviselő zárt ülést kér. De elébb ezt az ügyet kell elintézni.

Holló Lajos: A házszabályokhoz kér szót. (Zaj jobbról. Fölkiáltások jobbról. Nem lehet!)

Elnök: A zárt ülést elfogom rendelni, ha a szavazás megtörtént. (Nagy zaj a baloldalon.)

Kubik Béla: Megtartani a házszabályt! (Nagy zaj jobbról. Fölkiáltások: Halljuk a kérdést.)

Holló Lajos: Beszélni kezd. (Nagy zaj jobbról) Követeli a zárt ülés rögtöni elrendelését. (Zaj jobbról. Halljuk a kérdést!)

Elnök: Föl akarja tenni a kérdést. (Nagy zaj.)

Okolicsányi László: A házszabályokhoz szól s szintén követeli a rögtöni zárt ülést. (Folyton tartó zaj.)

Kubik Béla: A házszabályokhoz kér szót. (Nagy zaj. Nem lehet!) Kiakarja mutatni, hogy szavazás előtt is meg kell adni a zárt ülést.

Gróf Tisza István: Vitatja, hogy a szavazás aktusa már megkezdődött, mikor a zárt ülést kérő ive beérkezett az elnökhöz. Ennélfogva először szavazni kell.

Elnök: A kérdés föltevéséhez csakugyan hozzá fogott már, mikor a zárt ülést kérték. Most másodszer is fölteszi a kérdést, hogy elfogadják e a mentelmi bizottság határozatát.

A nagy többség elfogadja.

Elnök: Enunciálja a Ház határozatát. (Kubik Béla ordítva: Zárt ülést! Nagy zaj) ... Ezután elrendeli az elnök a zárt ülést, mely előtt azonban tíz percre felfüggeszti a tanácskozást.

A zárt ülést a képviselők hiánya miatt háromszor tel kellett függeszteni. **Szederkényi, Okolicsányi, Kaas** kritizálják az elnök eljárását, háromkor ismét nyílt ülést, melten **Lengyel** személyes kérdésben történt felszólalása után az ülés véget ért.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Névszerinti szavazás a közgyűlésen.** A város az eddigi megállapodások szerint legközelebbi rendes közgyűlését e hónap 28-án délutáni 3 órakor fogja a városháza nagytanácstermében Domahidy Elemér főispán elnöklété alatt megtartani. A közgyűlés tárgysorozatának egybeállításán most dolgozik a városi főjegyzői hivatal. A tárgysorozatot és közgyűlési meghívót már e napokban szétküldik a közgyűlés tagjainak. A közgyűlésen név-

szerinti szavazás is lesz, melyre jóelőre felhívjuk a törvényhatósági bizottsági tagok figyelmét. A névszerinti szavazás tárgya lesz az ipariskola felépítésére a realiskolai alapból 51.081 korona és 02 fillérnek felhasználása.

× **Városi nyugdíjbizottság.** A városi nyugdíjbizottság ma délután 4 órakor a városháza kistanácstermében Kovács József polgármester elnöklété alatt ülést tart.

× **Az állandó vegyes felülvizsgáló bizottság** Hajdúvármegyére vonatkozólag ez évben a következő napokon fogja megtartani üléseit: jan. 29., febr. 25., márc. 22., ápr. 21., máj. 26., jun. 22., jul. 27., aug. 24., okt. 17. és 27., nov. 17. és dec. 12-én.

× **Városi világitási bizottság.** A város világitási bizottsága ma délután 4 órakor a folyó ügyek elintézésére Körner Adolf városi tanácsos elnöklété alatt a légszeszgyár helyiségében ülést tart.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Tanárkari gyűlés. A főiskola vegyes tanárkara tegnap délután négy órakor tartotta a második félévi gyűlését, amelyen a tápintézeti, bentlakási, tandíj kedvezményi s más beérkezett kérvények felett döntött.

Iskola Halápon. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter a városhoz tegnap érkezett rendeletével Halápon egy magániskola felállítását engedélyezte. A magániskola felállítására a halápi lakosok kértek a minisztertől engedélyt s az iskolát előreláthatólag a város is segíyezni, támogatni fogja.

Presbyteri gyűlés. A debreceni ev. ref. egyház Kiss Aron ev. ref. püspök és Simonffy Imre főgondnok elnöklété alatt január hónap 24-én — vasárnap — délelőtt 10 órakor az egyház tanácstermében presbyteri gyűlést tart. A tárgysorozat 16 pontból áll s azt a presbyterium tagjainak már szét is küldték.

A Fazekas-féle emlékoszlop. A Magyar Irodalmi Önképző Társulatban felmerült s pénzühiány miatt már évek óta vajdó kérdés, hogy Debrecen híres fiának Fazekasnak sírját emlékoszloppal jelöljék, végre megvalósul. Az említett társulat kebeléből kiküldött Fazekas-emlékoszlop bizottság Tóth András helybeli szobrász mestert bízta meg a mintázással. Tóth András már a tervszettel el is készült. Az emlékoszlop 1000 koronába fog kerülni. Ezzel kapcsolatosan az irodalmi társulat elhatározta, hogy a Fazekas-féle régi képekből gyűjteményt létesít. A bizottság felkéri a közönséget, hogy ha ilyen régi képekről tudomással bírna, azt a bizottságnak (a collégiumban) hozza tudomására. Mint halljuk a társulat e célra a jövő hónap valamelyik napján irodalmi ünnepet is fog rendezni.

Beiratkozások az akadémián. Az akadémia összes tanszakain tegnapelőtt kezdődtek a beiratkozások. Az ifjuság régi rossz szokásához híven az első napokban nagyon gyéren iratkozik, mindannyian az utolsó napokra halogatják. Ilyenkor aztán százáról rohanják meg, a háznagyi hivatalt, a dékáni hivatalt, Tolongós, kiabálás s más kellemetlenségnek mily szépen elejét lehetne venni, ha az ifjuság apródonként iratkoznék.

IRODALOM.

() **Farkas Imre sikere.** Farkas Imre városunk ifju költője, biztos és erős léptekkel halad az irodalmi pályán.

A fiatal költői nemzedékben alig van valaki, a kit szivesebben hallgatna a közönség, a miért is sűrűn találkozunk nevével az irodalmi és művészeti összejövetelek programjában; természetesen tartjuk, hogy a kaszinó mai hangversenyének szerplői közül sem hiányzik.

A közönség elismeréséhez járul a komoly kritika méltatása; legutóbb a legtekintélyesebb folyóirat, a *Budapesti szemle* feglalokzik behatóan azon verskötetével, mely a Csokonai-kör támogatásával jelent meg „Volt egyszer egy leány” címen.

A verskötetet a *Szemle* kritikusa a mult évi verstermés javának mondja; mi is a legnagyobb bizalommal nézünk Farkas Imre költői tehetségének fejlődése elé.

A rádium.

(Jelenet.)

A: Olvasott ön már a rádiumról?

B: (hasbavágja): Kenguruljon el édesem innét, ha ilyeneket kérdez. Egyebet sem teszek, csak rádiumról olvasok.

A: No jó. Akkor mondja meg, hogy van-e a rádiumnak emlékező tehetsége, szokott-e a rádium gummiráderen járni és egyáltalán van-e rádium, vagy ha nincs, akkor minek irnak róla, ha pedig van, akkor miért nem tudják, hogy milyen a rádium?

B: Miért kérdi maga ezt éppen tőlem?

A: S miért ne kérdezzem ezt éppen magától? Eötvös Loránttól nem kérdezhetem. Mondja el, hogy mit tud a rádiumról.

B: Sokat, édesem, sokat. Ha akarja, elmondok mindent, amit tudok róla.

Először is a rádium olyan, mint a kávéderáló. Vagy van, vagy nincs.

A: Ebben igaza van.

B: Nekem mondja? Ha van rádium, akkor sokféleképpen lehet igénybe venni, ha nincs, akkor éppenséggel nem lehet hasznát venni, amiért is általános az az emberi törekvés, hogy rádiumunk legyen. Ha azután sikerült rádiumot szereznünk, akkor jövünk csak igaza dilemmába. Mert az első látnivaló dolog az, hogy a rádiumot látni nem lehet. Mert éppen ebben rejlik a rádium ereje, hogy láthatlan maga az anyag, láthatlan a hatás, amelyet előidéz. A többféle hatás között, amelyet a rádium előidéz, a legnevezesebb az, amelyet az idegekre gyakorol. Hogy melyik idegre, azt még nem állapította meg a tudomány, de annyi tény, hogy e miatt kedvelik annyira orvosi körökben. Egy másik tulajdonsága az, hogy összeférhetlen természetű. Még eddig nem találtak olyan emberre, aki a rádiummal összeférne. Összefért már maga a rádiummal?

A: Nem.

B: Ugy-e mondtam! Olyan a rádium, mint Beck Marcell. Összeférhetlen. Ellenben olyan is, mint Zichy Nándor gróf, vagyis egyik legjellemzőbb saját-sága, hogy nagyon öntelt. Egy csipetnyi rádiumban több a gög, mint egy egész esomó főrendben. A rádium mindig emelt fővel jár és magában hordja az önértet tudatát. Némely rádiumnak vannak ősei, akikre roppant büszke.

A: Furosa.

B: Bizony furosa. Ami pedig a rádiumnak fizikai tulajdonságait illeti, különbséget kell tenni olyan rádium közt, amely egyszer volt használva és olyan közt, amely még nem volt használatban. A még nem használt rádiumot semmire se lehet használni. A rádiumnak erős családi hajlamai vannak. Alig találunk olyan rádiumot, amely névtelen volna. Ha az ifju rádiumnak szülei elhaltak, akkor rendszerint adoptáltatja magát egy idegen rádiumcsaládnál. A sógorság a rádiumnál ismeretlen fogalom, mert ott is az egy gyermek-rendszer uralkodik. Sőt beszélnek olyan rádiumcsaládokról, amelyek egyáltalán pártolás hiányában tüntek el a föld színéről. A rádiumnak ezenkívül ezer és ezer sajátosága van. Delejességre, villamosságra nagy hatással van, gyógyszernek is használják a Hirsch-egyleteknél, különösen rendkívüli olcsóságánál fogva.

A: Olcsó, olcsó. Olcsó János. Ertem. A rádium olyan, mint a vashid. Eleje van, vége van... Igen, igen... Hirsch báró... kórház... mentők... orvos...

B: A rádium...

A: Én vagyok Curie. Nekem mondja? Én találtam föl a rádiumot. (Megőrül).

b. n.

H I R E K

* **Szabad előadás szerdán.** A szabad iskola működése iránt folyvást nagyobb és nagyobb az érdeklődés közönségünk körében. Holnap a szokott helyen városunk négy orvosa folytatja előadását, — melyre felhívjuk a közönség figyelmét. Nagy örömmel adjuk most már azt is hírül, hogy a szabad iskola intéző bizottsága megkezdi a második sorozatos előadást is, t. i. az intelligens közönség körében is terjeszteni óhajtja az ismereteket. Rásó Gyula Hajdúvármegye alispánja a bizottság kérelmére a vármegyei ház nagytermét a legnagyobb készséggel engedte át e célra. Az első előadást dr. Kenézy Gyula orvos fogja megtartani a baktériumokról. Az előadás szerdán e hó 27-én délután pontban 5 órakor kezdődik. Az intéző bizottság azért választotta ezt az időt, mert ez a színházi előadásokat s a megszokott házirendet sem zavarja, mivel az 6 órakor véget ér.

* **Az iszákosság ellen.** Magyaránny és áldásos munkásság érdekében — az iszákosság ellen — indult meg városunkban a különböző országok jellegűvé vált mozgalom. A mozgalomnak tevékeny kezmenyezője nálunk dr. Burger Péter, aki nemcsak szóval, de tettel sőt másban is a legszélesebb körű és áldozatkész munkát vitt már eddig is végbe, a nálunk is mindjobban elterjedő iszákosság megátlására. Az iszákosság társadalom mértelyező és gazdasági káros és romboló visszahatásokat nevelő átkos szenvedélyéről talán fölös nagyobb értekezést tartanunk e rövid sorok kapcsán, hisz azt mindenki tudja is és ismeri is. A helyett felhívjuk figyelmét minden érdeklődő és emberbarátnak is egyaránt azon körülményre, hogy az iszákosság megátlására megindult mozgalom istápolásául az ügyvezető férfiak e hónap 24-én délután 3 órakor (vasárnapon) a városháza nagy tanácsstermében felolvasást tartanak az alkohol ellen. A kiváló érdekű és tanulságos felolvasást dr. Burger Péter fogja megtartani. Az előadás in-

gyenes s a felolvasást rendezők minden érdeklődőt szívesen látnak.

* **Szabad iskola.** A szabad iskola szokott helyiségeiben vasárnap, f. hó 24-én d. u. 3 órakor az orvosi tudományból előadást tartanak: Az Eötvös-utcai iskolában: dr. Tüdös Kálmán. A Jókai-utcai iskolában: dr. Legányi Gyula. A Miklós-utcai iskolában: dr. Bruenner Lajos. A Bánk-utcai iskolában: dr. Losonczy Almos. A tanítás ingyenes. Szívesen látunk minden felnőtt embert. Látogassák minél többen ez érdekes és tanulságos előadásokat.

* **A körmagyar hódítása.** Temesvárott most zajlott le a regatta-bál, amelyen három vármegye legelőkelőbb közönsége adott egymásnak találkát. A selyem-toilettek és ünnepi frakkok egyvelegét érdekesen tarkította az a 20 pár táncos, akik részben a kacagányos mentében, részben aranyos pártával és dus himzésű pruzslikban lejtették a búbajos magyar zene fülbemászó ütemeire a körmagyart. A régi szép idők emlékeit elevenítette föl a körmagyar és a Vigadó termét zsufolásig betöltő közönség nem győzött eleget csodálkozni az egyes párok remek táncában, miért is a körmagyart újból meg fogják ismételni egy újabb multság keretében.

Adjuk ezt a hirt, hozzáfűzvéen meleg óhajunkat, vajha a debreceni bálók rendezősegei hasonló buzgalommal törekednének azon, hogy a körmagyar szépséges táncát a megérdemelt magaslatra helyezzük multságainkon.

* **Iparosok és kerekedők figyelmébe.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara kerülete kereskedői és iparosoknak figyelmét felhívja az alább felsorolt pályázatokra. Kik e pályázatok iránt érdeklődnek, bő felvilágosítást nyerhetnek a kamara hivatalában, a hivatalos órák alatt. Pályázat hirdetőik:

(480—904.) Máv. igazgatósága 5000 kg. kremsi fehér festékre. Határidő febr. 13. Bántpénz 5 százalék. Elhelyezendő M. A. V. központi pénztárnál február 12-ig.

(425—904.) Máv. igazgatósága. Hatvani állomásra villany világítás berendezése. Határidő febr. 23. Bántpénz 5 százalék. Elhelyezendő febr. 22-ikéig.

(581—904.) Miskolci üzletvezetőség, kavics szállításra. Határidő jan. 29. Bántpénz 5 százalék. Elhelyezendő a miskolci üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál. jan. 28-ig.

* **Kivándorlás Amerikába.** Sajnos, naponta érkeznek utlevelek az Amerikába kivándorolni szándékozik részére. Most is két vámospécsi lakos Weisz Szeréna s Jenő hagyja el megyénket s cseréli fel hazáját az újvilággal.

* **Hentesek gyűlése.** Hentes iparosaink vasárnap reggel 8 órakor az ipartestület helyiségében gyűlést tartanak. A gyűlés tárgyát előljárási tag jelölés és a konzum vásárra vonatkozó előkészítő értekezlet fogja képezni.

* **Vilmos császár a tollforgató tisztek ellen.** Berliini katonai körökben némi feltűnéssel emlegetik, hogy a császár kabinetrendeletet bocsájtott ki, melyben a katonatisztek utóbbi időben kellemetlenül tapasztalt irodalmi működéséről a legnagyobb roszszalással nyilatkozik és szigorúan meghagyja, hogy ilyenektől tartózkodjanak. A rendelet a szabadsággolt tiszteknek is szól.

* **Szerencsétlenül járt asszony.** Papp Józsefné a Csapó kertben tegnap azzal a szándékkal ment a padlásra hogy ott ruhát teregessen. A létra melyen felfelé haladt, véletlenül megcsuszott s a szegény asszony oly szerencsétlenül zuhant alá a magasból, hogy jobb lába teljesen ketté törött. A szerencsétlen asszonyt azonnal beszállították a köz-kórházba, hol dr. Csikos vette ápolás alá.

* **Megijedő utasok.** Tegnap a Debrecenbe délben érkező gyorsvonat Szoboszló s Kaba állomások között nyílt pályán hirtelen megállott. — Az utasok rosszat sejtve ijedten ugráltak ki a fülkéből, de csakhamar megnyugodva tértek ismét vissza, midőn meghallották, hogy a vonat helytelen fékezés következtében állott meg. A vonat k. b. 10 pereig vesztegelt a nyílt pályán.

* **Halálozások.** Tegnap, az anyakönyvi hivatal jelentése szerint csupán egy halottja volt Debrecennek: Linkmayer Jánosné ev. ref. 26 éves.

* **Állami tisztviselők fizetés ügye.** Az állami tisztviselők régen vajudó fizetésük megjavítása ügyében e hónap 29-én délután 5 órakor a városháza nagytanács termében gyűlést fognak tartani.

* **A rendőrség állandó lakója.** Nagy Sándor vároiban elmondhatja magáról, hogy lakását a bünyügyi osztályon tartja. Nincs hét, hogy részeg fővel valami galibát ne csinálna s így a rendőrségre ne kerülne. A minap is büszkén mondta, hogy az év 360 napja közül legalább 280-at a rendőrségen tölt lecsukva. Szóval, meg van cáfolva a kiadó szobák tulajdonosainak azon állítása, hogy nincs ma már állandó lakó!

* **A megtért bárány.** A ki megtér, üdvözl — mondja a példabeszéd. Ugy látszik ezt vette szívére Béke Márton újvárosi lakos. Újvárosban u. i. a tavalyi évben négy esalád hagyta el hitét s lett felekeztenélkülév, Mint halljuk Béke Márton, ki szlntén a hitehagyottak között volt, megbánta tettét s visszatért elhagyott hitére az református vallásra.

* **Ingatlanok forgalma.** Szabó Lajos és neje Kuti Eszter veszik a debreceni 6447. sz. tjkvben foglalt 114 négyszögöl homokkerti szőlőt Fodor András és neje Nagy Esztertől 1980 kor.

Lada Mihály és neje Hajdu Eszter veszik a debreceni 3748. sz. tjkvben foglalt 598 négyszögöl vargakerti szőlőt Turai Frigyesnéől 1600 korona.

Forgács István és neje Varga Zsuzsanna veszik a debreceni 5273. sz. tjkvben foglalt 7 hold 317 négyszögöl ujosztású földet Gombos Sára Nagy Gábornétől 3200 koronáért.

* **A friss levegő.** Egyik szálloda összes szobáit elfoglalták s az éjjeli 2 és fél órakor Budapest felől érkezőt vonatot egyik beszálló utasának nem jutott szoba. A szállodás mentegette magát, hogy nagyon sajnálja, de nem tehet róla. Az utas csak állt és várt. Már-már menni akart, akkor támadt a szállodásnak gondolata.

— Van még egy-két ágyas szobám, amelybe csak egy utas helyezkedett. Megkérdezzük, hogy beleegyezik-e, hogy uraságod az üres ágyat elfoglalja. Egyre azonban figyelmeztetnem kell. Fuldokló beteg az illető s iszonyuan köhög.

— Nem tesz semmit.

A szállodás fölkapogtatta a már alvó vendéget s szépen megkérte, hogy engedné át az üres ágyat.

A vendég nagyon béketűrő és jó, lelki ember lehetett. Átengedte az ágyat. Éjjel után erős tüdőgörese támadt s iszonyu köhögésbe tört ki. A jövevény vendég kétségbeesett. Az az ember még meg talál fuladni s a gyanu feléje irányul. Iszonyu félelmet állott ki. Egy-

szere csak megszólal a keservesen hánykolódó és fuldokló beteg:

— Uram, kérem, nyissa ki a az ablakot, mert menten megfuladok.

A sötétben kotorászó utas, ahelyett, hogy gyertyát gyújtott volna, csak tapogatott s nem tudta az ablakot kinyitni.

— Friss levegőt! Friss levegőt, mert különben rögtön meghalok!

Az utas a kínos helyzetben mit tehetett egyebet, a cipőhuzóval bevverte az ablakot.

A beteg fölkiált:

— Az Istenért, mit csinált?

Friss levegőt eresztettem be.

A beteg megcsendesedett. Megszűnt a fuldoklása s eállott a köhögése.

— Jaj, de pompás ez a jó friss levegő! Köszönöm uram, nagyon köszönöm!

Égész világos reggelig nyugodtan s igen jól aludtak mind a ketten. Reggel, amint fölbredtek, nagy csudálkozás vett rajtuk erőt.

A fuldokló beteg segítségére igyekvő utas nem az ablakokat zúzta be, hanem — a szekrény tükörtábláit . . .

* **Rövid hírek.** A budapesti olasz főkonzul előléptetése. Egy Berlinből érkezett távirat szerint Cusani-Gonfaloieri őrgróf, budapesti olasz főkonzult cettinjei követé nevezték ki. — *Kegyetlenkedő katonák.* Mint Prágából jelentik, az ottani ezredknél hallatlan kegyetlenséggel bánnak a legénységgel. A minap is egy Kozler nevű tüzérnek addig kellett fegyverével a gyakorlatokat esinálni, míg karjai teljesen meg nem merevedtek. Midőn így fegyverét kiejtette kezéből, egyik altiszt annyira megverte a szerencsétlent hogy eszméletlenül rogyott össze. Ilyen s ehhez hasonló kegyetlenkedések napi rendszeren vannak Prágában. — *Ekszerlopás az Operában.* Tegnap egy eddig még ismeretlen tolvaj egy Braun nevű földbirtokosnak páholyából 600 korona értékű briliánsokkal gazdagon ékített bonbonierjét ellopta. A megkárosított földbirtokos azonnal jelentést tett a rendőrségen. A rendőrség már aligha nem jó nyomon jár. — *A felixdorfi robbanás áldozatai.* A felixdorfi ekrazit robbanás újabb 3 halottját fedezték fel a minap a romok között. A szerencsétlen áldozatokat nagy részvét mellett tegnap temették el.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti festészeti és fényképészeti műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.

x **Szebb, mint a valódi briliáns** arany, vagy ezüst ékszerek, kaphatók Mentze Henrik ujdonságok áruházában; Piac- és Szt.-Anna-utca sarkán, gyönyörű utánzáttal, igaz gyöngyök, fejdíszek, brossok, nyakláncok, karperecek, gyűrűk, kézelő és ingombok, mindenféle illatszerek, toilett cikkek olcsó, szabott árban.

Ma este az *Arany Bika* kávéházban *Magyari testvérek zene-kara* játszik.

Báli képek.

Írta: Szilporka Zsolt.

Pár év óta olyan vagyok, mint a legtöbb ujdonsült menyecske; a karzatról szeretem nézni a farsang báljait.

A menyecske azért mert férjhez ment már, én meg pusztán egy okból — vénülök!

Mindkettőnkénél meglehetősen természetes ez az illúzió-kopott állapot. Át akarjuk ugyanis élni a távolból valamelyes emlékeinket, de úgy, hogy ott is legyünk, meg ne is, amiben egyelőre már részt venni tényleg nem akarunk.

A fiatal menyecske eltelve asszony voltával, egykori leányemlékei bohóságait mosolyogja meg másokon, öntelt és a felületes, értéktelent játszó kacérkodással mintha azt mondaná: gyerekség, illúzió az egész, én is ilyen voltam — egykor!

Aztán ön elégtelenen azt gondolja még magában: már én férjhez mentem lányok s báli mamának meg, még sokára lesznek báli mama . . .

Hát csak táncoljatok lányok . . . táncoljatok! . . . Jó, hogy nem tudjátok, hogy vajon miért is táncoltok.

Es hogy ime mint vénülő legény a pajkos menyecskéekkel a báli karzatokra szoktam telepedni, talán egészen természetes is, hogy a bálók képeit én onnan nézem és látom és pedig úgy amint néhányát alább lekarcolom.

Nem lesz ez a rajz éppen csak helyi sőt inkább is általános színű.

Ime tessék-lássék . . .

*

A próba bál.

A próba-bál az önzetlenül örülők és örvendőzők farsangi gyűlő helye.

A gyermek sereg és szülők, meg a hozzájuk tartozóké. Ide sorolhatók a házak minden rendű barátai, a cselédség és a kisebb méretű — stébersereg.

A különböző rendű és rangu gyakornokok és tb. állásuak, kik a házi estélyek uzsonáiért az apróságok felnőtt leánytestvéreit kísérik fel e bálra s udvarolják le a barátságos és jó ozsonnát a mamáknak. Legföljebb leereszkedő nyájassággal fordulnak egyet a ház apró szemefényével a maúrka, vagy a ringó valcerben.

Nem mulasztván természetesen kijelenti ama szerény nézetüket, hogy a kis Millike 18 éves korában föltétlenül a bálakkirálynéja lesz.

Amiért a mama otthon a család körében természetesen csodálkozik, hogy a derék X. gyakornok még se lépett elő s a mely kijelentésre a papa természetesen találja őszintén bevallani, hogy biz ez eddig tőle — mulasztás volt . . .

Különben ezen a bálon a gyerekek barátsága hozza közelébb az egymástól társadalmilag távol álló családok rokonszenvét s ebből a gyerek barátságából folyó gyerek ozsonákon eszközlik ki az előkelő asszonyok férjeiknél az alsóbb rendű asszonyok férjei számára: az előléptetéseket szabadságot, segélyt és hivatali jobb munkakör beosztást.

Addig míg a gyerekek is nagyra nőve nem térnek színtugy el az életnek egymástól távol álló ujúrára, a mikor is ismét csak az ő gyermekeik újabb barátsága hozza egyelőre vissza és össze őket.

Ezek a bálók különben még legkevesebb az irigy ember szólás és a báli ruhák kritikája.

Táncolni csak az apróságoknak, vagy azokkal illik; legföljebb az apróságok nőnének bizalmas viszonyu s kimondott

udvarlója fordulhat egyet, vagy menyasszony a vőlegénynyel, vagy a táncmester egy-egy kitüntetett mamával.

E bálak korán és kevés kiadással, mindig jó emlékekkel s a táncmesterek pedig — jövedelemmel végződnek.

*

A politikai körök báljai.

A különféle politikai körök báljai a leglátogatottabbak.

Előtáncosok benne a megyei, városi és képviselő választások kerületenként és családi érdekesoport szerinti kortesei, kik rendületlen hévvel táncolnak és kiabálják is állandóan, hogy soh'se halunk meg.

Jelen szoktak lenni azon (de csak éjjel előttig) a megye, a város és a kerület dignitásai, notabilitásai és illustrisai egyaránt — család nélkül!

Aztán néhány ujságíró és színész, a szabadság eme ősi jellegzői, kik nagyon okosan vélekednek azon, hogy itt e bálakon lehet a legjobban enni-inni és táncolni — romlatlan és igaz barátságból.

Ezek a bálók is hajnalig tartanak és pedig reafizetés nélkül.

Es ezeken a bálakon megy férjhez a legtöbb leány is . . .

*

A zsidó nőegyletek báljai.

A zsidó nőegyletek báljait igazán és őszintén átérzett a következő három okból rendezik:

1., a jótékonyaságért,
2., a társadalmi élet ébrentartásáért és végül

3., az élet örömei élvezésének igazi ápolásáért és átélvezéseért.

Mert hiába vitassuk vagy ne vitassuk, de a zsidó ember szeret dolgozni, de szeret, tud és akar is — élni!

A zsidó nőegyletek báljai mindig kedvesek, fesztelenek és jövedelmezők s ezen az egy helyen mindig távol áll tőlük a zsidóság ösztönszerű foglalkozása — az üzlet!

Es mégis az ő báljakra számít a legtöbb parti-vadász.

Sehol olyan buzgón nem igyekeznek hódítani az üres zsebű attilák és frakkok tulajdonosai mint itt, de egyuttal sehonnán se fujják le őket annyi eredménytelenséggel, minden sziveslátás és mosoly mellett, mint — itt!

Nagyon sok kedvező vallásu ifjú megy ide a millió vagy százezrek szerzésének ábrándjával s jó el egy átizzadt ing, letört gallér és reménységgel.

Mert itt kötik ugyan a papák és mamák a legokosabb házasságokat a fiaik és leányaik számára, hanem — otthon.

*

A jurista bálók.

A jurista bálóknek ősi országos híri tradiciojuk van nálunk.

Régen és most is itt mutatják be először a felserdült uri leányokat a nagyvilágnak.

Ezen a bálokon tanul bele a társadalmi élet formába beie szokni a leány s szabadul fel arra is, hogy az eddig bácsinak nevezett nőtlen de még vőlegény számba menő urakat per maga szólíthassa.

Itt ragyog fel először az uri mamák anyai büszkesége, de ekkor tűnik is el menyecske nevük.

E bálókra készül az uri fiatalok első frakkja vagy attilája s iródik alá a pápa tudta és akarata nélkül — az első váltó is.

Ezek a bálók mindég igen sokan vannak, de azért a leányok kívánságuk szerint eleget soha sem táncolnak

s a rendezőség pedig mindig reá fizet a béli költségekre.

Végül ezeken a bálokon jelen van mindig nemcsak a város, de a messze vidék előkelősége és még mind azok is, kik abban a hitben vannak hogy ha ott nem leunének, nem is lehetne őket az ugynevezett előkelőbb társadalomhoz számítani.

Különbözik ez a bálók urasak, feleségek, de a legkevesebb leány mindig innen megy férjhez.

Jogász-nemzet.

Sokat ugyan még most sem tud a külföld rólunk; de még kevesebbet tudott annak előtte. Három szóba foglalták össze a nemzetet, mely a Duna—Tisza táját lakja: Jogászen und Kánászen. Ami az utóbbit illeti, hát ezt a címzést bizonyára kedves szomszédainknak köszönhetjük, akik mindig arra törekedtek, hogy rólunk csupán csak szépet tudjon meg a világ de bizony a „Jogászen”-ben van már igazság. Igazság annyiban, hogy nálunk van arányilag a legtöbb ügyvéd, föltétlenül pedig annyiban, mert Budapest a jogi pályán levők számát tekintve vezet a világ összes nagy városai között.

Az ügyvédi kamarák mostanában becsájtják ki évi jelentésüket és a hatáskörük alá tartozó ügyvédekről szóló kimutatást. Sok szem előtt nagyon imponáló lesznek ez adatok, hogy annyian vannak diplomás pályán, sokakat talán büszkeség fog el azoknak a nagy számoknak láttára, melyek az ország ügyvédekének számát jelentik.

De lesznek viszont olyanok, kik ezeknek a kimutatásoknak nem igen örülnek. Maguk az ügyvédek, kik meglátják hiteles számokban, hogy mennyien vannak; meglátják azt amit eddig csak érezték.

Hogy csak egy példát említek fel, Alsó-Ausztriában, Bécsset is beszámítva, együttvéve kevesebb ügyvéd van, mint Budapesten, ahol 10 év alatt 25 százalékkal szaporodtak. Ámbátor már akkor is 1000-en felül voltak.

Az ügyvédek érzik ezt és ráadásul felhozhatják, hogy a míg soraik mind tömöttebbé válnak: megélhetésük módja mivel sem vált kedvezőbbé. Sokszor halom nagy szörnyűséggel emlegetni az orvos nyomort, de nagyon nehéz megfelelni azon kérdésre, vajjon ugyanazon joggal nem említhetjük-e az ügyvédek nyomortát? Mert mind a két pálya nagyon tul van zsufolva és a megélhetési viszonyok bizony mind nehezebbekké válnak. Az ügyvédgylülés néhány évvel ezelőtt, legutóbb 1902-ben foglalkozott már a numerus clausussal, de ez a terv elaludt, meg semmisült, mielőtt még életbe lépett volna, minthogy a szabadság és haladás elvével nem is fért volna össze, ha más-kép történt volna. Ám, ha törvényileg nem is lehet korlátozni az ügyvédek számát: a viszonyok maguk fognak benünköt arra tanítani, hogy a mérték betelt és a ki gondolkozik, érthet azokból a számokból, minden egyéb kényszer nélkül.

EGYLET.

Meghívás. A Szent László dalegylet igen tisztelt választmányi tagjait tisztelettel kérem, méltóztassanak f. hó 24-én, vasárnap délután 3 órakor, a sz. ott helyen megtartandó választmányi ülésen *okvetlen* megjelenni. Tárgy: másodjegyző

és karmester választás; közgyűlés összehívása és dalestély ügy. — Debrecen, 1904. január 21. Bárdossy Gyula elnök.

MULATSÁG.

A kaszinó estélye. A kaszinó ma este tartja meg saját helyiségében farsangi vigalmát. A kaszinó mai estélyének műsora igen válogatott és tartalmas s eleve is biztosítja a kitűnő szórakozást.

A polgári kör táncmulatsága. A polgári kör ma este 8 órakor tartja meg a Bika szálló disztermében évenként szokásos farsangi mulatságát. Az előkészületekből ítélve a kör mulatsága az idén is sikerültnek ígérkezik.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Jan. 23. szombat: Velencei kalmár zsinmű.

Jan. 24. vasárnap: délután A bajusz, énekes vigjáték, este Menyecskék, népszinmű. Először.

— **(Közönyt közönnnyel.)** A híres spanyol írónak Moreunnak, kitűnő klaszszikus vigjátéka tegnap este került színre a debreceni színházban. Helyes gondolat volt az igazgatótól ezt a szép nyelven s szebbnél szebb helyzetekben bővelkedő darabot elővenni. — Hahnel Aranka mint Barcelona örökös grófjának leánya, Diana szerepében valóban kitűnően áldotta meg nehéz feladatát s valódi művészi tökélyvel, szinte a csalódásig oiven személyesítette a grófleányt. Pataki Béla, mint Polilla, az elménc szerepében tehetségéhez illő szerephez jutott, már maga különben az elménc szerepe is zseniálisan van megírva. Pompásan alakítottak még Csiky László, Csige Ilonka és Klenovits György, úgy hogy az egész előadás a nagyon is szép számban összejött közönségre a legkedvezőbb benyomást tette. Szinte sajnálja az ember, mennyi sok silány, fére és hülye darab kerül ma színre s a szellemes, okos és elmés darabokat csak a színházi könyvtár pora lepi be.

L. I.

— **(A színházgató hiráása.)** Ma szombaton kerül színre Shakspeare 5 felvonásos szinműve a Velencei kalmár. A szinmű szereposztása a következő: Velencei doge Csiky László, Marokkoi herceg Szalay Károly, Aragoni herceg Iványi Antal, Antonio Klenovits György, Bassanit Krasznay Ernő. Gratiano Pataky Béla, Solanic Cserny Béla, Salar-tus Virágháty Lajos, Loreuro Mezei Andor, Shylok Sebestyén Géza, Tubal Szilágyi Aladár, Lancetot Faragó Ödön, Gobbo Krémer Jenő, Portia Hahnel Aranka, Nerissa Csige Ilonka, Jessica Menszáros Margit.

Vasárnap kerül először színre Verő György háromfelvonásos népszinműve, melynek a gyűjtő címe *Menyecskék*. A premier szinlap a következő: I. A bíróné, népszinmű egy felvonásban: A bíróné—Pataky, A bíróné—R. Réthy Laura. Az egyik esküdt—Szilágyi, A másik esküdt—Krémer Jenő, A kisbíró—Karacs Imre, Az öreg Bence—Csiky László, Egy legény—Mezei Andor, Egy leány—Püspöky II. Mária elmén, népszinmű egy felvonásban: Józsa Mátyás—Sebestyén, Örsze—Ebergényiné, Ferkó—Klenovits, Mária—Csige Ilonka, Rákel—R. Réthy Laura, Matyóka—Szabó Gyulus, Plébános—Csiky László, Rugós Rodány

— Szalay, III. „A mennyország”: Tibor—Faragó, Agnes—Arday Ida, Gyuri—Iványi, Bandi—Nagy J., Bözsike—Székely, Zsuzsa—R. Réthy Laura, Juli—Krémer, Tógyi—Krémer, Teréz—Havasi, Kocsáncsi—Szilágyi A.

TÁVIRATOK.

Erős rendszabályok.

Budapest, jan. 22. Beavatott körökben az a hír, hogy ha az obstrukció 4—5 nap mulva meg nem szűnik, minden vonalon erősebb rendszabályok lépnek életbe. Ma csupán azt fontolgatják még, nem kellene-e előbb a magyar delegáció tárgyalásait megtartani s befejezni? Valószínű, hogy a politikai életben már legközelebb nagy események várhatók.

Gromon államtitkár párbaja.

Budapest, jan. 22. Gromon Dezső volt honvédelmi államtitkár ma délelőtt párbajt vívott Jekelfalussy Zoltán pénzügyminiszteri fogalmazóval. Gromon segédei voltak: Percel Dezső és gróf Keglevich István. Jekelfalussy; Jeszenszky Sándor báró és Ivánka Oszkár. A párbaj Fodor vívótermében folyt le s azzal végződött, hogy Gromon újján jelentéktelen sebet kapott.

Képviselő és hírlapíró párbaja.

Budapest, jan. 22. Teleky Sándor gróf orsz. képviselő és Bede Jób hírlapíró az ismeretes afférből kifolyólag délelőtt fél egy órakor kardpárbajt vívtak a Fodor-féle vívóteremben. Teleky gróf segédei Dániel Gábor és Komjáthy Béla orsz. képviselők, Bede Jób segédei Zboray Miklós orsz. képviselő és br. Légrady Imre, a Pesti Hírlap szerkesztője voltak. Az előbbi orvosa Kosztka Emil dr. honvédtörzsorvos, az utóbbi Kovács Aladár dr. kir. tanácsos, a mentők igazgatója volt. A párbaj Daniel Gábor vezette s feltételek bandázsszal harc a végkimerülésig voltak. A felek háromszor csaptak össze igen hevesen s mindkét fél több lapos vágást kapott.

Az utolsó összeapásnál mindketten könnyű sérülést szenvedtek vállukon s Teleky gróf jobb kezefelén is könnyűsebben megsérült, mire a párbajt megszüntették. A felek kibékültek.

All hír 3 kiló dinamitról.

Budapest, jan. 22. Percel Dezső házelnök ma névtelen levelet kapott, melyben figyelmeztetik, hogy a képviselőház pincéjében 3 kiló dinamit van, melyet délután 1 órakor felrobbantanak. Az elnök elővigyázatból megvizsgáltatta a pincét, de dinamitot nem találtak. Kitűnt, hogy éretlen tréfa volt a névtelen levélíró riasztó híre.

Donogán
és
Somossy
Kunz József és Társa utódai
Debreczen,
Kistemplombazár.
Ujjonnan átalakított divatáruház.
Menyasszonyi kelengye.
Vászon, asztalnemű, kész fehérneműek.
Téli
alsó ruházat óriási raktára.

Kérjen mindenki
saját érdekében
Valódi Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávé
csak oly csomagokban, a melyek a Kneipp páter védjegyet és a Kathreiner nevet viselik, és kerülje gondosan a silány utánzatok elfogadását.

Neustein Fülöp
hashajtó labdacsaik

a melyek évek óta a legjobb eredménnyel használják, és legkiválóbb orvosok által mint
gyengéden hashajtó, feloldó szer
ajánlatnak, az emésztést nem akadályozzák. teljesen ártalmatlanok, cukrozott alakjuk végett a gyermekek is szívesen veszik.
Egy 15 pillulát tartalmazó doboz 30 fillér egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pillulát tartalmaz csak 2 korona o. é. 2.45 korona összeg előzetes, beküldése esetén egy tekercs bérmentesen küldetik
Kérjük NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó labdacsaikat
Valódi csak ha minden doboznak oldala a törvényileg bejegyzett „Hó Leopold” védjegyünkkel, vörös-fekete nyomtatással van ellátva. Védjegyzett dobozaink, utalványain és csomagolásainknak a „Philippe Neustein Apotheke” aláírásukkal tartalmazniuk.
Raktárak Debreczenben: Balázs Ó. Füleky P. Mihály J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B.
NEUSTEIN FÜLÖP gyógyszerháza
a „Szt-Lipóthoz” Wien, I. Bez., Plankengasse 6.

14887.
1903.
Széna eladás.
Az 1903 évben a Nagy-cserén kaszált 72 boglya szénának nyilvános árverésen leendő eladása elrendeltetvén, értesítetnek a venni szándékozók, hogy az árverés a f. évi január hó 29 pénteken délelőtt 9 órakor a Nagy-cserén az erdészlaknál veszi kezdetét.
Debreczen, 1904. január hó 20.
A városi Tanács.

Tanya birtok a pályi ut mentén néhány mold fajszőlővel, 1904 novembertől bérbe adó esetleg eladó
Ertekezhetni Arany János.
utca 18. az utcai lakásban.

Oh jaj

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású
Egger mellpasztillái
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST. VI., Váci-körül 7.

Eljen!

Egger mellpasztília csakhamar meggyógyított!

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovacs Sándor, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. othschnek V. Emil, Szilcz Ferenc, Tóth Béla gyógyszerházában.

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.
FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.
Mindenütt kapható.

Órák, ékszeres és látszeres a legolcsóbban beszerezhetők **SERLI EDE Utóda**
Gasparik Antal és Társa
chronometer, műórás, órakészítő, ékszer kereskedő, M. A. V. szállítója és pálya-órás üzletében, DEBRECEN.
különösen ajánljuk a saját gyártmányu
óráinkat
legolcsóbbtól a legdrágáig.
Órajavításokat a legnagyobb pontossággal készítjük 1 évi jótállás mellett zsebóra tisztításért csak 1 forintot számítunk, óragugóért csak 50 kr. és minden e szakmába vágó javításokat a legjobban és a legolcsóbban mint bárhol.
Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.
Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Tört aranyat veszek készpénzért
Tört aranyat becserelek.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECENBEN, FÖTÉR 31-İK SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit;

Harmat-crème arcszépítő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdéséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcvörösség, májfolt, sémör, szeplő s egyéb tisztálanságnál. 1 tégely harmat-crème ára 1 korona. A kréméhez használ-
Harmat-arepor, mely az arcnak landó poudert, a üde, ifju színt kölcsönöz, hárcmféle színben kapható u. m.: fehér, rózsás s krém színben. Kötő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. Próbadozó ára 50 fill. Nagyobb dobozá 1 és 2 kor.
A Molitergin arc s különösen kézbőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű légyságot, bársónyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arc s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arcobort a legrövidebb idő alatt üdévé, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, pu-lává változtat. Egy üveg Molitergin ára 1 korona.

Növényi-hajszesz. Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz. Nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.
Növényi hajkenőcs. Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is, teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!
Egy tégelyhajkenőcs ára 1 korona
Iztelen csukamájolaj
A Mihalovits-féle teljesen iztelen szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. A Mihalovits-féle
China-bor.
China vas bor.
Conduangó-bor.
Pepsin-bor.
Egy üveg ára 1 korona 60 fill.

*Szomorodni borból kiváló gondal készült gyögyborok, melyek gyögyték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.
Nagy raktár bel- és külföldi gyögyszerkülönlegességekből.

Legkedveltebb, legtökéletesebb
arcztisztító és szépítő szerek: Akácia

ELŐ MAGYAR
GÉPGYÁR
Budapest, VI. Váci-ut 13.
25000-100000
RUBIN SZAKOSZTÁLY.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Elsőrangú kénes hévírű gyógy-fürdő, pártlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványvíz-uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakosztállyal.
Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KATZER
szücsmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.
Szörmeárul az egész világon elterjedtek és elsőrangúak.

GUMMI
és
HALHÓLYAG
tueztaja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és feljebb, a világ legjobbja, titok-tartás mellett, utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi és csak a legelső rangú csomag BEJE J. specialista. Bécs, Brundelstr. 3. Árjegyzék ingyen

BUTOR.
NEMES és LENGYEL
BUDAPEST
IV., Kecskeméti-utca 4. sz.

SANTALEGGER
Füstölő golyók, aranyos ajkalelt szar. Ára 3 korona.
KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

OSAN
A torok, tüdő, száj és fogak legjobb védője az OSAN-száj-összencia 88 kr., OSAN-togpor 44 kr.
Czerny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb szépítő-szer üvege 1 frt. Ehhez balzsamozsappan 80 kr.
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 50 és 35 kr.
a legjobb és legpompásabb hajfestő-szer sötétszöke, barna és fekete. Ára frt 2.50
Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Czerny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldön London, Páris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyögytárakban, illatszertárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Arad-utca 10.
ALAPITATOTT 1853.
Nyilvános polgári iskola 10-14 éves ifjak részére. — Feljebb kereskedelmi iskola 14-18 éves ifjak részére. — Növélő internátus benulakó növendékek részére. Bizonyítványai államérvénysek és az egyéves önkéntességre jogosítanak. — Hővebb felvilágosítást legyen ad
Röser János, igazgató.

SZÖRVEZŐ
Magyarországi Szervező
Budapest, Gyögy-utca 13.
Magjeleant „Tudatos-Gyógy” magjeleant
Mi helybeliek BUDAPESTEN
NEW-YORK
KÁVÉHAZBAN
(Erzsébet-körút 8-11. sz.)
találkozunk.

Masználjon Kerpel-féle
KÉZFINOMÍTÓ
folyadékot, mely minden kezot 3 nap alatt simit, fehérit, szépít. 1 üveg 90 fill. Postán 4 üveget bérmentve küld
KERPEL gyógyszerztár,
Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.
300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-level-kölcsönöket, melyek után teljes készpénzfizetéssel:
50 évre a tőke évi 5.70%-a 60 évre a tőke évi 5.20%-a
33 1/2 : : 6.50%-a 34 : : 6. : :
22 : : 8. : : 25 : : 7. : :
15 : : 9.80%-a 15 : : 9.40%-a
fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

LEOPOLD GYULA
Sajat érdekben hirdessen
biretelki Iradia által
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54

LE DÉLICE
DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÖVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.